

ISSN 1810-7141

AVOCATUL

Buletin informativ al Consiliului Uniunii Avocaților
din Republica Moldova

Numărul 4
din 31 mai 2017, anul I

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Moldovan Bar Association

Partea I. CONSILIUL UNIUNII AVOCAȚILOR. HOTĂRÂRI

HOTĂRÂRILE

**Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova
(în continuare „CoUA”)
adoptate la ședința din 11 mai 2017**

11.05.2017
10:00

mun. Chișinău

Președinte: Nina Lozan
Secretar: Ileana Popescu

Prezenți:

1. Lozan Nina	7. Lupu Mihail
2. Botnari Constantin	8. Covalenco Serghei
3. Burac Victor	9. Chebac Ala
4. Munteanu Petru	10. Cazac Octavian
5. Ploșnița Emanoil	11. Panțîru Victor
6. Lichii Boris	

Conform prevederilor art.43 alin. (6), (12) din Statutul profesiei de avocat, Consiliul a adoptat următoarele hotărâri:

1. A aproba ordinea de zi a ședinței din 11.05.2017 a Consiliului Uniunii Avocaților cu următoarele completări: – Acordarea diplomei de onoare omagiatului Danilov Ch.;
– Chestiunea privind reprezentarea Uniunii Avocaților în instanța de judecată.
2. A definitivă pentru aprobare proiectul Regulamentului Centrului pentru pregătirea și perfecționarea avocaților și a proiectului de modificare și completare a Statutului profesiei de avocat în partea în care ține de instruirea avocaților și a avocaților stagiați la următoarea ședință a CoUA.
– Varianta definitivă privind modificarea Statutului profesiei de avocat nr. 302 din 08.04.2011 privind modul de organizare a examenelor de calificare (art. 27) urmează a fi prezentat de către dl Vlas Gheorghe la următoarea ședință a CoUA.
3. A încredința președintelui Comisiei de licențiere a profesiei de avocat și președintelui Comisiei pentru etică și disciplină să pună în discuție la ședințele comisiilor și să sistematizeze propunerile de soluționare a chestiunii privind reprezentarea Uniunii Avocaților în instanța de judecată.

4. A respinge cererea dnei Organ Elena privind includerea în lista avocaților care au dreptul de exercitare a profesiei de avocat.
5. A convoca Congresul ordinar pentru data de 30 iunie 2017 (începutul înregistrării de la 09:00, începutul lucrărilor de la 10:00) cu ordinea de zi stabilită în conformitate cu prevederile Legii cu privire la avocatură.
6. Luând în considerație că Parlamentul Republicii Moldova nu a dat curs solicitării UA privind interpretarea art. 352¹ CP, a solicita repetat Parlamentului interpretarea acestei norme.
7. A amâna examinarea contestației depuse de dl Popescu Dorin asupra deciziei nr. 4 din 30.03.2017 a decanului Baroului Avocaților din circumscripția Curții de Apel Chișinău, privind convocarea Adunării Generale a Baroului Avocaților din circumscripția Curții de Apel Chișinău pentru luni, 15.05.2017.
8. A consemna:
  - suspendarea activității de avocat, după cum urmează: Ursache Andrei, Teleuca Elena, Selevestru Irina, Topală Vladislav, Mîrza Octavian, Ciobanu Octavian, Diaciuc Gabriel, Șevcenco Olesea Roibu Ioana.
  - încetarea activității de avocat, după cum urmează: Mîrzencu Vitalii, Caraghiaur Ivan.
9. A-i acorda ajutor material avocatului Moraru Traian și dnei Voitice Elena în baza cererilor.
10. A respinge cererea dlui Bobeica Grigore privind acordarea ajutorului material.
11. A admite cererile privind schimbarea avocatului îndrumător depuse de Grosu Adrian, Dilion Diana, Popușoi Irina.
12. A admite cererile de înregistrare a contractului privind efectuarea stagiului profesional conform anexei.
13. A respinge cererea dlui Musteață Eugeniu despre înregistrarea contractului privind efectuarea stagiului profesional în avocatură.
14. Se dispune îndeplinirea de către Președintele Uniunii Avocaților a atribuțiilor Secretarului General pe perioada concediului de îngrijire a copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani a dnei Romaniuc Mariana, cu stabilirea salariului în mărime de 100 % din salariu de funcție.
15. A amâna, pentru următoarea ședință, examinarea cererii depuse de dl Buliga Dumitru privind utilizarea simbolurilor publice corporative ale Uniunii Avocaților.
16. A o include pe dna Frunze Adela în lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat.
17. A respinge cererea dlui Grigoriu Alexei privind reluarea activității de avocat și scutirea de achitare a cotizațiilor de membru al Uniunii Avocaților.
18. Hotărârea referitoare la decizia Curții de Apel Chișinău din 28.03.2017 asupra pricinii civile la cererea de chemare în judecată a lui Adrian Tăbîrță împotriva UA nu a fost adoptată, deoarece nu a acumulat numărul necesar de voturi.
19. A aproba suma inclusă în demersul prezentat de către decanul Baroului Cahul, dna Chebac Ala.
20. A stabili următoarea ședință a CoUA pentru data de 16.06.2017, ora 10:00.

Președintele
Uniunii Avocaților,

Nina LOZAN

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Moldovan Bar Association

Partea II. COMISIA DE LICENȚIERE A PROFESIEI DE AVOCAT. HOTĂRÂRI

HOTĂRÂRILE

Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptate la 10 mai 2017

10.05.2017

mun. Chișinău

09:00

Președinte: Eugeniu Tetelea

Secretar: Victoria Devițcaia

Au fost prezenți 9 din 11 membri ai Comisiei:

1. Airapetean Artur	6. Spînu Ludmila
2. Căpățînă Ion	7. Tăbîrță Adrian
3. Chebac Alla	8. Tetelea Eugeniu
4. Coadă Tudor	9. Vlas Gheorghe
5. Guzun Vasile	

Au absentat 2 din 11 membri ai Comisiei:

1. Drăguță Petru
2. Rogac Lucian

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea demersului depus de **cet. Bolea Vasile** privind admiterea la proba orală a examenului de calificare în profesia de avocat organizat în primăvara anului 2017 în temeiul hotărârii judecătorești irevocabile.
2. Examinarea contestației depuse de candidatul **Roibu Olga**.
3. Examinarea cererii depuse de **cet. Zavadschii Aliona** privind admiterea în profesia de avocat în temeiul hotărârii judecătorești Râșcani.
4. Examinarea, în conformitate cu art. 10 din Legea cu privire la avocatură, a cererilor depuse de următoarele persoane:

1. **Balmuș Victor**
2. **Corochii Nichifor**
3. **Durguz Sergiu**

5. Examinarea, în conformitate cu art.20 alin.(1), art.21 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură, a cererilor depuse de următoarele persoane:

1. *Arșer Veaceslav*
2. *Balan Adrian*
3. *Barbacaru Constanția*
4. *Băgu Dinu*
5. *Beșliu Sergiu*
6. *Bitianov Dan*
7. *Bordei Tatiana*
8. *Botea Igor*
9. *Bucur Cristina*
10. *Budu Pavel*
11. *Buhna Constantin*
12. *Bulgaru Alexandru*
13. *Buzu Vasile*
14. *Caisîn Valentin*
15. *Caușnean Valeriu*
16. *Ciobanu Liliana*
17. *Covali Ghenadie*
18. *Gradinaru Cristina*
19. *Guzun Aurel*
20. *Jilevici Ivan*
21. *Jomir Eudochia*
22. *Luca Evghenia*
23. *Luchin Sergiu*
24. *Maican Stanislav*
25. *Martînov Anatolie*
26. *Maxim Angela*
27. *Mînăscurtă Virgiliu*
28. *Morari Mariana*
29. *Mustea Constantin*
30. *Mutruc Vitalie*
31. *Negru Elena*
32. *Oglinda Lilia*
33. *Oleinic Dumitru*
34. *Ostași Eugeniu*
35. *Perebicovscaia Maria*
36. *Pîslaru Lilia*
37. *Plamadeala Svetlana*
38. *Pruteanu Olesea*
39. *Rodideal Andrei*
40. *Roșca Veaceslav*
41. *Saftiuc Tudor*

42. *Schin Igor*
43. *Sîtari Igor*
44. *Spînu Diana*
45. *Talmaci Alexandru*
46. *Talpalaru Evghenii*
47. *Țaulean Artur*
48. *Vataman Dinu*
49. *Vrabii Oleg*
50. *Zmeu Veronica*

Conform prevederilor art. 42 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură și ale art. 46 alin. (5) din Statul profesiei de avocat, Comisia de licențiere a profesiei de avocat

A HOTĂRÂT:

1. A admite demersul depus de *cet. Bolea Vasile*. A-l admite pe dl *Bolea Vasile* la proba orală, din 29 mai 2017, a examenului de calificare în profesia de avocat.

2. A respinge contestația depusă de candidatul *Roibu Olga*.

3. A amâna examinarea cererii depuse de *cet. Zavadschii Aliona*.

1.1. A admite în profesia de avocat, cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, următoarele persoane:

2. *Balmuș Victor*

3. *Durguz Sergiu*

1.2. A amâna examinarea cererii *cet. Corochii Nichifor*.

2. A admite la examenul de calificare în profesia de avocat următorii candidați:

1. *Arșer Veaceslav*
2. *Balan Adrian*
3. *Barbacaru Constanția*
4. *Băgu Dinu*
5. *Beșliu Sergiu*
6. *Bitianov Dan*
7. *Bordei Tatiana*
8. *Botea Igor*
9. *Bucur Cristina*
10. *Budu Pavel*
11. *Buhna Constantin*
12. *Bulgaru Alexandru*
13. *Buzu Vasile*
14. *Caisîn Valentin*
15. *Caușnean Valeriu*

16. *Ciobanu Liliana*
17. *Covali Ghenadie*
18. *Gradinaru Cristina*
19. *Guzun Aurel*
20. *Jilevici Ivan*
21. *Jomir Eudochia*
22. *Luca Evghenia*
23. *Luchin Sergiu*
24. *Maican Stanislav*
25. *Martînov Anatolie*
26. *Maxim Angela*
27. *Mînăscurtă Virgiliu*
28. *Morari Mariana*
29. *Mustea Constantin*
30. *Mutruc Vitalie*
31. *Negru Elena*
32. *Oglinda Lilia*
33. *Oleinic Dumitru*
34. *Ostafi Eugeniu*
35. *Perebicovscaia Maria*
36. *Pîslaru Lilia*
37. *Plamadeala Svetlana*
38. *Pruteanu Olesea*
39. *Rodideal Andrei*
40. *Roşca Veaceslav*
41. *Saftiuc Tudor*
42. *Schin Igor*
43. *Sîtari Igor*
44. *Spînu Diana*
45. *Talmaci Alexandru*
46. *Talpalaru Evghenii*
47. *Țaulean Artur*
48. *Vataman Dinu*
49. *Vrabii Oleg*
50. *Zmeu Veronica*

Preşedintele Comisiei
Secretarul Comisiei

TETELEA Eugeniu
DEVIȚCAIA Victoria

HOTĂRĂRILE

Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptate la 19 mai 2017

19.05.2017

mun. Chișinău

Președinte: Eugeniu Tetelea

Secretar: Victoria Devițcaia

Au fost prezenți 10 din 11 membri ai Comisiei:

1. Airapetean Artur
2. Căpățînă Ion
3. Chebac Alla
4. Coadă Tudor
5. Guzun Vasile
6. Rogac Lucian
7. Spînu Ludmila
8. Tăbîrță Adrian
9. Tetelea Eugeniu
10. Vlas Gheorghe

A absentat 1 din 11 membri ai Comisiei:

1. Drăguță Petru

ORDINEA DE ZI:

1. **Aprobarea rezultatelor primei etape a examenului de calificare în profesia de avocat (proba scrisă) organizat la 17 mai 2017.**
2. **Promovarea candidaților pentru etapa a doua (proba verbală) a examenului de calificare în profesia de avocat.**
3. **Constatarea faptului de neprezentare a candidaților înscriși pentru susținerea probei scrise a examenului de calificare în profesia de avocat din 17 mai 2017.**

Conform prevederilor art. 42 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură și ale art. 46 alin. (5) din Statutul profesiei de avocat, Comisia de licențiere a profesiei de avocat

A HOTĂRĂT:

1. **A aproba rezultatele primei etape a examenului de calificare în profesia de avocat (proba scrisă) organizat la 17 mai 2017.**

Admiși:

1. *Barbacaru Constanția*
2. *Băgu Dinu*
3. *Beșliu Sergiu*
4. *Bordei Tatiana*
5. *Botea Igor*
6. *Bucur Cristina*
7. *Buhna Constantin*
8. *Caisîn Valentin*
9. *Caușnean Valeriu*
10. *Ciobanu Liliana*
11. *Gradinaru Cristina*
12. *Guzun Aurel*
13. *Jomir Eudochia*
14. *Luca Evghenia*
15. *Luchin Sergiu*
16. *Morari Mariana*
17. *Mutruc Vitalie*
18. *Negru Elena*
19. *Oglinda Lilia*
20. *Ostași Eugeniu*
21. *Perebicovscaia Maria*
22. *Pîslaru Lilia*
23. *Rodideal Andrei*
24. *Vrabii Oleg*

Respinși:

1. *Arșer Veaceslav*
2. *Balan Adrian*
3. *Bitianov Dan*
4. *Bulgaru Alexandru*
5. *Buzu Vasile*
6. *Covali Ghenadie*
7. *Maican Stanislav*
8. *Martînov Anatolie*
9. *Maxim Angela*
10. *Mustea Constantin*
11. *Oleinic Dumitru*
12. *Plamadeala Svetlana*
13. *Pruteanu Olesea*
14. *Roșca Veaceslav*
15. *Saftiuc Tudor*
16. *Schin Igor*
17. *Sitari Igor*
18. *Spînu Diana*
19. *Talmaci Alexandru*

20. *Talpalaru Evghenii*
21. *Vataman Dinu*
22. *Zaharia Nicolae*

Fraudă (lucrare identificată):

1. *Țaulean Artur*

2. A promova următorii candidați pentru participare la etapa a doua (proba verbală) a examenului de calificare în profesia de avocat:

1. *Barbacaru Constanția*
2. *Băgu Dinu*
3. *Beșliu Sergiu*
4. *Bordei Tatiana*
5. *Botea Igor*
6. *Bucur Cristina*
7. *Buhna Constantin*
8. *Caisîn Valentin*
9. *Caușnean Valeriu*
10. *Ciobanu Liliana*
11. *Gradinaru Cristina*
12. *Guzun Aurel*
13. *Jomir Eudochia*
14. *Luca Evghenia*
15. *Luchin Sergiu*
16. *Morari Mariana*
17. *Mutruc Vitalie*
18. *Negru Elena*
19. *Oglinda Lilia*
20. *Ostafi Eugeniu*
21. *Perebicovscaia Maria*
22. *Pîslaru Lilia*
23. *Rodideal Andrei*
24. *Vrabii Oleg*

1. A constata faptul de neprezentare a candidaților înscriși pentru susținerea probei scrise a examenului de calificare în profesia de avocat organizat la 17 mai 2017:

1. *Budu Pavel*
2. *Jilevici Ivan*
3. *Mînăscurtă Virgiliu*
4. *Zmeu Veronica*

Președintele Comisiei
Secretarul Comisiei

TETELEA Eugeniu
DEVIȚCAIA Victoria

HOTĂRĂRILE
Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptate la 26 mai 2017

26.05.2017

mun. Chișinău

Președinte: Eugeniu Tetelea
Secretar: Victoria Devițcaia

Au fost prezenți 8 din 11 membri ai Comisiei:

1. Airapetean Artur	5. Spînu Ludmila
2. Căpățînă Ion	6. Tăbîrță Adrian
3. Coadă Tudor	7. Tetelea Eugeniu
4. Rogac Lucian	8. Vlas Gheorghe

A absentat 3 din 11 membri ai Comisiei:

1. Chebac Alla
2. Drăguță Petru
3. Guzun Vasile

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea contestațiilor depuse de următorii candidați:

1. <i>Balan Adrian</i>	4. <i>Martînov Anatolie</i>
2. <i>Bulgaru Alexandru</i>	5. <i>Pruteanu Olesea</i>
3. <i>Maican Stanislav</i>	

1.1. Examinarea contestației și a completărilor ulterioare, depuse de candidatul *Covali Ghenadie*.

2. Examinarea cererilor depuse de următoarele persoane:

1. *Covali Ghenadie*
2. *Popovici Oleg*
3. *Racu Andrei*

3. Examinarea cererilor prelabile depuse de următoarele persoane:

1. *Florea Eduard*
2. *Gîrbu Anatolie*
3. *Roșca Veaceslav*

4. Examinarea cererii depuse de *cet. Zavadschii Aliona* privind admiterea în profesia de avocat în temeiul hotărârii Judecătoriai Râșcani.

5. Examinarea, în conformitate cu art.10 din Legea cu privire la avocatură, a cererilor depuse de următoarele persoane:

1. *Cazacu Doina*
2. *Corochii Nichifor*
3. *Stadnițki Lilia*

Conform prevederilor art. 42 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură și ale art. 46 alin. (5) din Statul profesiei de avocat, Comisia de licențiere a profesiei de avocat

A HOTĂRÂT:

1. A respinge contestațiile depuse de următorii candidați:
  1. **Balan Adrian**
  2. **Bulgaru Alexandru**
  3. **Covali Ghenadie**
  4. **Maican Stanislav**
  5. **Martînov Anatolie**
  6. **Pruteanu Olesia**

- 1.1. A respinge contestația cu completările ulterioare, depuse de candidatul **Covali Ghenadie**.
2. A admite cererea candidatului **Covali Ghenadie** de a lua cunoștința de lucrarea scrisă.
- 2.1. A respinge cererea cet. **Popovici Oleg**.
- 2.2. Comisia de licențiere a profesiei de avocat, la moment, nu a constatat existența vreunui litigiu, care ar fi necesita reexaminarea, cu cetățeanul **Racu Andrei**.
3. A respinge cererile prelabile ca fiind depuse cu încălcarea termenului stabilit de Legea cu privire la contenciosul administrativ:
  1. **Florea Eduard**
  2. **Gîrbu Anatolie**
- 3.1. A respinge cererea prelabilă depusă de candidatul **Roșca Veacelsav**.
4. A o admite în profesia de avocat, cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, pe cetățeanul **Zavadschii Aliona**, în temeiul hotărârii Judecătorei Râșcani.
5. A admite în profesia de avocat, cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, următoarele persoane:
  1. **Cazacu Doina**
  2. **Stadnițki Lilia**
- 5.1. A amâna examinarea cererii depuse de **cetățeanul Corochii Nichifor**.

Președintele Comisiei
Secretarul Comisiei

TETELEA Eugeniu
DEVIȚCAIA Victoria

HOTĂRĂRILE

Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptate la 29 mai 2017

mun. Chișinău

Președinte: Eugeniu Tetelea

Secretar: Victoria Devițcaia

Au fost prezenți 10 din 11 membri ai Comisiei:

1. Airapetean Artur	6. Rogac Lucian
2. Chebac Alla	7. Spînu Ludmila
3. Coadă Tudor	8. Tăbîrță Adrian
4. Căpățină Ion	9. Tetelea Eugeniu
5. Guzun Vasile	10. Vlas Gheorghe

A absentat 1 din 11 membri ai Comisiei:

1. Drăguță Petru

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea rezultatelor etapei a doua a examenului de calificare în profesia de avocat (proba orală) din 29 mai 2017.

Conform prevederilor art. 20 alin. (4) și ale art. 42 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, Comisia de licențiere a profesiei de avocat

A HOTĂRĂT:

1. **A admite în profesia de avocat următoarele persoane:**

1. Barbacaru Constanția	7. Bucur Cristina
2. Băgu Dinu	8. Buhna Constantin
3. Beșliu Sergiu	9. Caisîn Valentin
4. Bolea Vasile	10. Caușnean Valeriu
5. Bordei Tatiana	11. Gradinaru Cristina
6. Botea Igor	12. Guzun Aurel

- 1.1. **A nu admite în profesia de avocat următoarele persoane:**

1. Ciobanu Liliana

**Președintele Comisiei
Secretarul Comisiei**

**TETELEA Eugeniu
DEVIȚCAIA Victoria**

HOTĂRĂRILE

Comisiei de licențiere a profesiei de avocat adoptate la 30 mai 2017

mun. Chișinău

Președinte: Eugeniu Tetelea

Secretar: Victoria Devițcaia

Au fost prezenți 11 din 11 membri ai Comisiei:

1. Airapetean Artur	7. Rogac Lucian
2. Chebac Alla	8. Spînu Ludmila
3. Coadă Tudor	9. Tăbîrță Adrian
4. Căpățînă Ion	10. Tetelea Eugeniu
5. Drăguță Petru	11. Vlas Gheorghe
6. Guzun Vasile	

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea rezultatelor etapei a doua a examenului de calificare în profesia de avocat (proba orală) din 30 mai 2017.

Conform prevederilor art. 20 alin. (4) și ale art. 42 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, Comisia de licențiere a profesiei de avocat

A HOTĂRĂȚ:

1. A admite în profesia de avocat următoarele persoane:

1. Jomir Eudochia
2. Luchin Sergiu
3. Morari Mariana
4. Mutruc Vitalie
5. Negru Elena
6. Oglinda Lilia
7. Ostafi Eugeniu
8. Perebicovscaia Maria
9. Pîslaru Lilia
10. Rodideal Andrei
11. Vrabii Oleg

- 1.1. A nu admite în profesia de avocat următoarele persoane:

1. Luca Evghenia

**Președintele Comisiei
Secretarul Comisiei**

**TETELEA Eugeniu
DEVIȚCAIA Victoria**

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Moldovan Bar Association

Partea III. COMISIA PENTRU ETICĂ ȘI DISCIPLINĂ. DECIZII

DECIZIE

***Cauza disciplinară intentată avocatului
Pîrvan Dumitru***

(în temeiul plângerii nr. 2146/16 din 25.11.2016 a cet. Macovei Marin)

mun. Chișinău

05 mai 2017

Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților, în componența membrilor prezenți în ședință: dl **Vitalie TĂBÎRȚĂ**, președinte; dnii avocați: **Ruslan AHMEDOV**, **Anatolie BARBACAR**, **Petru BOBU**, **Mihai GAFTON**, **Ion GRECU**, **Zinaida LUPAȘCU**, **Ion MALANCIUC**, **Valeriu SCUTELNIC**, **Ion Țurcanu** – membri, precum și dna **Victoria Devițcaia**, secretar, examinând procedura disciplinară pornită în temeiul plângerii cet. Macovei Marin care reclamă presupusele abateri disciplinare comise de avocatul **Pîrvan Dumitru**, deținător al licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 153 din 25.10.2001, a

Stabilit:

I.

Petiționarul în plângerea formulată a menționat:

„Am încheiat un contract de asistență juridică cu avocatul Dumitru Pîrvan, i-am achitat suma de 1500 euro pe data de 04.11.2016, după care avocatul a dispărut și nu răspunde la telefon, se ascunde acasă, o singură dată am vorbit cu el, acesta fiind în stare de ebrietate. De la 04.11.2016 și până la ziua depunerii plângerii (25.11.2016), avocatul nu a hotărât nimic, absolut nici o întrebare. Solicit să fie luate măsurile de rigoare față de acțiunile avocatului și tras la răspundere”.

Fiind solicitate documente suplimentare, petiționarul a prezentat membrului comisiei delegat, în procedura căruia se afla petiția pentru examinare, următoarele acte: copia contractului de asistență juridică și copia bonului de plată, ambele datate cu 04.11.2016.

Asigurându-i avocatului dreptul la apărare, i s-a adus la cunoștință plângerea parvenită de la petiționar și i s-a acordat posibilitatea să se expună asupra reclamațiilor conținute în reclamație, fiind telefonat de nenumărate ori: la 05.01; 24.01; 07.02; 17.0 și în alte zile, însă – fără niciun rezultat,

iar, la 23.02.2017, i-a fost expediată pe două adrese cunoscute 2 telegrame (la serviciu și la domiciliul lui), acestea fiind recepționate de avocatul în cauză la 28.02.2017.

Avocatul Pîrvan D. nu a prezentat explicațiile de rigoare pe marginea plângerii recepționate și nu a prezentat Comisiei referința solicitată.

La 03.04.2017, Comisia, audiind raportul și concluzia membrului său delegat, a pornit procedură disciplinară, iar în adresa avocatului vizat în petiție – dl Pîrvan D. – a fost expediată o telegramă cu referire la obligația acestuia de a se prezenta în fața Comisiei la data de 05.05.2017, ultimul însă, din motive necunoscute, nu s-a prezentat în fața Comisiei și nu a prezentat referința solicitată.

II.

Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților, examinând în ansamblu petiția cet. Macovei Marin și înscrisurile anexate, conchide, în temeiul normelor de drept asupra cazului examinat, și anume:

- art. 4 al Constituției RM stabilește că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Dreptului Omului, cu pactele și celelalte tratate la care Republica Moldova este parte;
- art. 7 al Constituției RM stipulează că este Legea Supremă în stat, nicio lege și niciun act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică;
- art. 20 al Constituției RM: orice persoană are dreptul la satisfacere efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime;
- art. 26 al Constituției RM garantează dreptul părților în cursul procesului de a fi asistate de un avocat ales sau numit din oficiu;
- art. 8 din Codul civil al RM indică: drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice, care dau naștere la drepturi și obligații civile și/sau din contracte sau în urma cauzării de daune unei alte persoane;
- art. 9 al Codul civil al RM obligă persoanele fizice participante la raporturile juridice civile de a-și exercita drepturile și obligațiunile cu bună-credință, în acord cu legea, contractul, și cu ordinea publică, cu bunele moravuri;
- art. 17 al Codul civil al RM definește persoana fizică ca om privat individual, ca titular de drepturi și de obligații civile;
- art. 512-513 Codul civil al RM prescrie, că în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a face sau a nu face, iar părțile urmează să se comporte cu bună – credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației;
- art. 572 Codul civil al RM stipulează, că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la momentul și în modul stabilit;
- art. 602 Codul civil al RM ca efect al neexecutării obligației include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă;

- art. 1 al Legii RM cu privire la avocatură declară profesia de avocat exercitată de persoane calificate și abilitate conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apere în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienților săi;
- art. 3 al legii nominalizate ca principiu de bază al avocaturii prescrie asigurarea dreptului la apărare garantat de Constituție;
- art. 5 din Legea cu privire la avocatură garantează dreptul persoanei fizice de a beneficia de asistență juridică a oricărui avocat în baza de acord al părților;
- art. 9 din Legea cu privire la avocatură, ca standard al calității serviciilor de asistență juridică, determină corespunderea lor bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă;
- art. 54 din Legea cu privire la avocatură, obligă avocatul la acordarea asistenței juridice conform contractului încheiat cu clientul său;
- art. 56 al Legii cu privire la avocatură sancționează avocații disciplinar pentru acțiunile prin care se încalcă prevederile prezentei legi.
- art. 10 al Statutului profesiei de avocat stabilește că asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională corectă;
- asistarea și reprezentarea clientului impun diligență profesională adecvată, pregătire temeinică a cauzelor, potrivit cazului și experienței;
- art. 57 al Statutului indică obligațiunea avocatului de a se consulta cu clientul pentru a stabili scopul, modalitățile, precum și soluțiile tehnice pe care le va urma pentru a realiza asistența și reprezentarea clientului. Avocatul nu este obligat să urmeze tehnicile și procedurile legale indicate arbitrar de client și păstrează responsabilitatea pentru acestea;
- p.1, din Capitolul I din Codul deontologic prevede – exercitând profesia de avocat, fiecare avocat este obligat să întreprindă acțiuni corespunzătoare pentru a-și asigura independența și libertatea de exercitare a profesiei. Îndatoririle multiple ale avocatului îi impun acestuia independența absolută, liberă de orice influență, derivată din propriile interese sau din cele ale persoanelor-terțe.

III.

Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților concluzionează:

Cerințele expuse de petiționar în plângerea sa înaintată la capitolul atragerii avocatului Pîrvan Dumitru la răspundere disciplinară sunt întemeiate și urmează a fi admise.

- a). **Astfel, avocatul Pîrvan Dumitru a admis o abatere disciplinară gravă în timpul exercitării activității avocaționale cu petiționarul Marin Macovei, și anume, nu și-a onorat obligațiunile asumate prin contractul de asistentă juridică din 04.11.2016.**
- b). **Prin comportamentului lui în relația dintre avocat-client cu petiționarul și prin atitudinea neconștiincioasă în raport cu clientul și cu Comisia (refuzul de a comunica cu clientul și cu**

Comisia, inclusiv telefonic), avocatul Pîrvan Dumitru a depășit hotarul legal al drepturilor și obligațiilor acordate avocatului ca apărător al clientului său, nu și-a îndeplinit misiunea și rolul său eminent.

În urma celor analizate, Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților stabilește faptul că, în urma acțiunilor și a inacțiunilor sale, avocatul **Pîrvan Dumitru** a comis următoarele încălcări de lege, de etică și de disciplină:

- *violarea dreptului petiționarului la satisfacere efectivă din partea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești;*
- *violarea dreptului garantat la apărare al petiționarului;*
- *exercitarea obligațiilor cu bună-credință, în acord cu legea, contractul încheiat și cu bunele moravuri;*
- *conduita profesională destoinică și corectă în timpul și în afara activității sale profesionale.*

IV.

În temeiul celor expuse, având la bază art. 1-5, 42, 44, 54, 56-58 ale Legii RM cu privire la avocatură, Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova

DECIDE:

1. A constata existența abaterii disciplinare admise de avocatul **Pîrvan Dumitru**, deținător al licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 153 din 25.10.2001.
2. Ținând cont de gravitatea abaterii, circumstanțele în cauză, activitatea și comportamentul avocatului, a-i aplica avocatului **Pîrvan Dumitru** o sancțiune disciplinară sub formă de **ustrare**.
3. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și poate fi contestată în instanța de judecată conform Legii contenciosului administrativ.

Președintele Comisiei:
Secretarul Comisiei:

Vitalie TĂBÎRȚĂ
Victoria DEVIȚCAIA

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Moldovan Bar Association

Partea IV. ARTICOLE. COMENTARIU. CERCETĂRI

**Liberarea de răspundere penală a minorilor ca metodă
de reeducare și reintegrare socială**

Rodica CHISTRUGA, asistent judiciar
Judecătoria mun. Bălți
Andrei BOTNARI, grefier
Judecătoria mun. Bălți

Abstract: The minor, being the cell of society, must be protected and anchored, respectively, barring all the conditions in which he may be prone to commit illegal act. According to this fact the Moldavian legislator based on the legal provisions has possibility to be released from the criminal responsibility without applying directly to him a criminal punishment. The release of criminal responsibility of minors as a method of re-education and social reintegration is a key factor because re-education contributes decisively to reintegration into the social environment. A good treatment applied to the juvenile under the imposition of educational coercive measures is the premise of the future settlement of legal conflicts.

Keywords: minor, raportur juridic de conflict, liberarea de răspundere penală, reeducare, reintegrare.

Criminalitatea minorilor reprezintă un factor inerent oricărei societăți, fiind determinat atât de factori interni, cât și de factori externi, problema criminalității fiind calificată drept una dintre cele mai stringente în RM.

Minoritatea penală este un concept cunoscut din timpuri străvechi de unele popoare, și-a găsit expresia juridică în legislația scrisă sau în dreptul cutumiar al primelor organizări statale. Deși informațiile în această privință sunt lacunare ori incerte, se poate spune că, încă din cele mai vechi timpuri copilul și, într-o oarecare măsură, adolescentul au fost considerați o categorie juridică distinctă, cu drepturi și răspunderi limitate. Această diminuare a responsabilității a fost consacrată în primul rând prin dispozițiile cu caracter penal. De aceea s-a și spus că “dreptul minorului”, ca ansamblu coerent de norme juridice codificat în unele state moderne (de exemplu: Germania), își are originea în vechile legislații penale, care atenuau răspunderea copiilor și adolescenților pentru săvârșirea anumitor fapte considerate infracțiuni. [14, p.9]

Problema răspunderi penale a minorilor a constituit și constituie una din problemele cele mai grele și dramatice care se pun pe planul politicii penale. [10, p.568].

Codul de procedură penală a RM, Titlul III, Capitolul I stabilește și o procedură specială în cauzele privind minorii. Procedura în cauzele privind minorii are specificul său, determinat de particularitățile subiectului infracțiunii, cât și ale altor minori implicați în procesul penal, persoana care se consideră insuficient dezvoltată sub aspect psihologic. Starea de minoritate atrage necesitatea unei reglementări deosebite și pe plan procesual penal, procedura specială instituită de lege, ținând seama de toate particularitățile urmăririi și judecării învinuiților și inculpaților minorii. Legislația procesuală penală al Republicii Moldova tinde a fi în concordanță cu normele internaționale referitoare la dreptul copilului [11, p.836].

Convenția ONU privind drepturile copilului recunoaște că, copilul are nevoie de o protecție specială și de îngrijiri speciale, în primul rând de o protecție juridică potrivită. Articolul 1 al Convenției stabilește că prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani. Deci, este de cunoscut faptul că pentru persoanele sub vârsta de 18 ani nu-i poate fi aplicat pedeapsa cu închisoare privind detențiunea pe viață. Articolul 37 al Convenției obligă statele de a asigura că nici un copil să nu fie supus la tortură, la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Prin urmare, art.21 din Codul penal al RM menționează faptul că sunt pasibile de răspundere penală persoanele fizice, responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vârsta de 16 ani, dar totodată legiuitorul moldav a prevăzut și o excepție de la acest compartiment, și anume că sunt pasibile de răspundere penală și persoanele care la momentul săvârșirii infracțiunii au atins vârsta de 14 ani, doar pentru unele categorii de infracțiuni prevăzute de Codul penal al Republicii Moldova în vigoare.

Calitatea de subiect al infracțiunii presupune aptitudinea biopsihică a persoanei de a înțelege și de a-și asuma obligațiile de comportare prevăzute de normele dreptului penal, precum și capacitatea de a-și stăpîni și a dirija, în mod conștient, actele de conduită în raport cu cele existente. Reieșind din particularitățile dezvoltării biopsihice a persoanei, în teoria dreptului penal s-a impus necesitatea de a stabili o limită de vârstă sub care răspunderea penală a minorului să fie exclusă.[14, p.33]

Pentru ca o persoană să poată fi subiect al infracțiunii, ea trebuie să fi atins, în momentul comiterii infracțiunii, o anumită limită de vârstă. Or, numai la o anumită vârstă, și nu de la naștere, omul dobândește capacitățile psihice care-i dau posibilitate de a conștientiza acțiunile sale și de a și le putea stăpîni.[7, p33]

În literatura juridică de specialitate de multe ori apare întrebarea de ce minorii sunt supuși răspunderii penale de la vârsta de 16 ani, iar pentru unele infracțiuni de la vârsta de 14 ani?

Stabilind limitele de vârstă privind răspunderea penală a minorilor, legiuitorul ia în considerare mai multe circumstanțe, dar un rol hotărîtor îl au totuși particularitățile psihologice prezente la minori: trăsăturile de vârstă, capacitatea și aptitudinea de a înțelege caracterul de pericol social al faptei comise. Minorii, la o anumită vârstă, își aleg conștient un anumit mod de comportament, acest lucru explică implimentarea de către legiuitor a răspunderii penale de la vârsta de 14 ani pentru un anumit tip de infracțiuni și pentru celelalte tipuri de infracțiuni de la vârsta de 16 ani.[13, p.15]

În cadrul urmăririi penale și judecării cauzei trebuie să se dovedească vârsta precisă a minorului (ziua, luna, anul nașterii). Astfel, conform Hotărîrii Plenului CSJ cu privire la practica judiciară, în cauzele penale privind minorii se consideră că persoana a atins vârsta respectivă nu în ziua nașterii, ci începând cu ziua următoare a acesteia. La constatarea vârstei de către expertiza medico-legală ziua

nașterii inculpatului urmează a fi considerată ultima zi a aceluși an, care este stabilită de experți, iar în cazul constatării vârstei printr-un număr minimal și un număr maximal de ani, instanța de judecată urmează să reiasă din vârsta minimală a acestei persoane presupusă de expertiză.[6, Hotărîrea CSJ nr.39 din 22.11.2004]

Faptul săvîrșirii de către un minor a unei infracțiuni reprezintă, în lumina legislației penale, o circumstanță atenuantă prevăzută la art.76 alin.1 lit.b CP al RM.

Legislația penală în vigoare subliniază că de multe ori corectarea și reeducarea socială a persoanei care a săvîrșit o infracțiune pînă la vîrsta de 18 ani și care nu prezintă un mare pericol social, poate fi efectuată și fără aplicarea răspunderii penale, sub influența numai a măsurilor cu caracter educativ, astfel că atingerea scopurilor de prevenire este posibilă fără tragerea vinovaților la răspundere penală.

În conformitate cu art.54 alin.(1) CP al RM prevede liberarea de răspundere penală a minorilor care a săvîrșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă. Astfel, dacă la momentul în care instanța de judecată va pronunța sentința și va constata că scopurile pedepsei penale prevăzute la art.2 CP al RM pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constringere cu caracter educativ prevăzute la art.104 CP al RM, minorii inculpați vor fi liberați de răspundere penală de către instanța de judecată.

Ca dovadă a faptului că persoana poate fi corectată fără tragerea la răspundere penală poate servi: autodenunțarea, căința sinceră, contribuirea la descoperirea infracțiunii, recuperarea prejudiciului cauzat etc.[11, p.853].

În conformitate cu art.483 CPP al RM dacă la desfășurarea urmăririi penale, în cazurile infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave săvîrșite de minor, se stabilește că minorul pentru prima dată a săvîrșit o asemenea infracțiune și corectarea lui poate fi obținută fără a-l trage la răspundere penală, organul de urmărire penală poate face propunere procurorului de a înceta urmărirea penală în privința minorului și de a-l libera de răspundere penală în temeiul prevăzut în art.54 din CP al RM, cu aplicarea măsurilor de constringere cu caracter educativ conform prevederilor art.104 din CP al RM.

Încetarea procesului penal în privința minorilor nu se admite dacă minorul sau reprezentantul lui legal este împotriva.

Deci, în opinia doctrinarilor de specialitate pentru ca minorul să beneficieze de liberare de răspundere penală trebuie atras atenție la mai multe temeuri și anume:

Primul temei care ne permite a pune chestiunea despre posibilitatea liberării minorilor de răspundere penală este faptul comiterii unei infracțiuni de un pericol social redus.

Al doilea temei de liberare de răspundere penală a minorilor este pericolul nu prea grav al infracțiunii comise. Legea penală consideră posibilă aplicarea categoriei date de liberare în cazul cînd sunt prevăzute 2 momente ce caracterizează personalitatea minorului:

- (1) Cînd persoana e în vîrstă de pînă la 18 ani
- (2) Cînd corectarea persoanei în pricină este posibilă fără aplicarea răspunderi penale.

De regulă, organele de drept se referă la un șir de circumstanțe ce vorbesc despre pericolul social redus al minorilor.

În primul rînd, sunt luate în considerare, circumstanțele de către organele de drept privind com-

portamentul minorilor pînă la săvîrșirea infracțiunii, lipsa antecedentelor penale, se i-a în considerare și aptitudinile delicventului minor privind starea la învățătură, muncă, etc.

Al doilea grup de factori, luat în considerare în momentul liberării minorilor de răspundere penală se referă la circumstanțele săvîrșirii infracțiunii, o mare importanță în acest caz se referă la și la motivul săvîrșirii infracțiunii.

Al treilea grup de factori de o mare importanță în ceea ce privește caracterizarea personalității minorilor ține de condițiile materiale grele, lipsa unui părinte, neputința mamei de a-și crește minorul. În acest caz corijarea e posibilă prin măsuri de organizare corectă a educației.[9, p.295].

După cum am menționat anterior, legiuitorul conducîndu-se de principiul umanismului, minorul poate fi reeducat și reintegrat în societate fără aplicarea răspunderii penale, dar sub influența acelor măsuri de constrîngere cu caracter educativ.

Vom analiza în continuare aplicarea măsurii de constrîngere cu caracter educativ, astfel minoritatea penală constituie una din preocupările majore și permanente ale politicii penale din toate statele moderne. Măsurile educative sunt sancțiuni de drept penal instituite în mod special pentru minorii infractori și care sunt destinate să asigure în condițiile unei constrîngerii penale reduse și diferențiate educarea și reeducarea acestora prin supraveghere, instruire școlară sau profesională și prin cultivare în conștiința lor a unor valori și comportamente care să implice respectul față de ordinea de drept.

Spre deosebire de unele legislații străine (cum este cea franceză), unde măsurile educative se pot lua și fără a se stabili răspunderea penală, în sistemul penal moldovenesc ele nu pot fi decît consecințe ale unei răspunderi penale concrete și se pot lua numai față de minorul care a săvîrșit o infracțiune.

Scopul măsurilor educative, subordonat în mod generic scopului general al tuturor sancțiunilor de drept penal, este acela de a educa și reeduca pe minorul delicvent prin intermediul dobîndirii unei pregătiri școlare, profesionale și culturale de natură a-i permite o reintegrare socioprofesională pozitivă în societate a minorului. [13, p32-34]

Conform art. 104 CP al RM, persoanele liberate de răspundere penală în conformitate cu art. 54 CP al RM, instanța de judecată le poate aplica următoarele măsuri de constrîngere cu caracter educativ

- (1) Avertismentul;
- (2) Încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanele care îi înlocuiesc sau organele specializate de stat;
- (3) Obligarea minorului să repare daunele cauzate. La aplicarea acestei măsuri se ia în considerare starea materială a minorului;
- (4) Obligarea minorului de a urma un curs de tratament medical de reabilitare psihologică;
- (5) Obligarea minorului de a urma cursul de învățămînt obligatoriu;
- (6) Obligarea minorului de a participa la un program probațional.

Spre deosebire de România aceștia aplică față de minor următoarele măsuri educative:

- (1) Muștrarea;
- (2) Libertatea supravegheată;
- (3) Internarea într-un centru de reeducare;
- (4) Internarea într-un institut medical-educativ.

Deci, măsurile de constrângere cu caracter educativ sunt o formă de individualizare a răspunderii minorilor pentru infracțiunea comisă, o formă de liberare de răspundere sau pedeapsă penală. [13, p.34]

Prin urmare, vom face o analiză fiecărei măsuri de constrângere cu caracter educativ, conform art.104, alin(1) CP al RM.

Astfel, **avertismentul** în calitate de măsură de constrângere cu caracter educativ, prevăzută la art.104, alin.1, lit.a CP al RM, constă în explicația dată minorului despre pericolul pe care îl prezintă fapta comisă și preîntâmpinarea de a nu săvârși noi infracțiuni. Codul penal nu se referă expres la conținutul acestei măsuri educative, a cărei parte integrantă constă în explicația dată minorului despre pericolul pe care îl comportă în sine infracțiunea, despre daunele survenite în urma săvârșirii infracțiunii, cu preîntâmpinare că, în cazul săvârșirii de noi infracțiuni, față de el vor fi luate măsuri mai severe, inclusiv aplicarea pedepsei cu toate consecințele negative prevăzute de legea penală. [14, p.36]

Avertismentul presupune o apreciere negativă de drept a acțiunii făptuitorului și concomitent o reacție din partea societății în scopul educării și reeducării acestuia. [8, p.122]

Alin. 2, art. 291 Cod de executare al RM prevede că avertismentul, ca măsură de constrângere, se face în scris, contra semnătură, în termen de 5 zile, în sediul organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului. Organul de probațiune informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată care a examinat cauza în fond despre executarea hotărârii sau, după caz, procurorul despre executarea ordonanței.

O altă măsură de constrângere cu caracter educativ este **încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat**, prevăzută la art. 104, alin.1, lit.b CP al RM, măsură care constă în transmiterea obligației și împuternicirea persoanelor nominalizate (părinți, tutore, curator, rudă apropiată, organele de tutelă și curatelă etc.) de a exercita controlul asupra comportamentului minorului, a întreprinde activități educative în vederea îndepărtării lui de la mediul criminal și formării unei personalități socializate. Această măsură poate fi efectivă dacă mediul familial sau cel în care se află minorul îl poate influența pozitiv. La aplicarea acestei măsuri instanța de judecată trebuie să se convingă că persoanele cărora minorul le este încredințat se bucură de autoritate, au o influență pozitivă asupra acestuia și pot exercita controlul corespunzător asupra lui. [14, p.37]

Alin. 3, art.291 Cod de executare al RM prevede că organul de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului asigură primirea semnăturilor persoanelor responsabile pentru plasarea, ca măsură de constrângere, a minorului sub supravegherea părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau a organelor specializate de stat. Organul de probațiune informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată care a examinat cauza în fond despre executarea hotărârii sau, după caz, procurorul despre executarea ordonanței.

Obligarea minorului de a repara daunele cauzate prevăzută la art.104, alin.1, lit.c CP al RM, constă în recuperarea prejudiciului cauzat victimei sau altor persoane prin săvârșirea infracțiunii.

La aplicarea acestei măsuri trebuie să se ia în considerare starea materială a minorului, prezența surselor de venit propriu, angajarea în câmpul muncii etc. [7, p. 22-23]

Prin stare materială a minorului se înțelege faptul dacă acesta este salarizat, are bursă, pensie, altă proprietate ori economii personale, dacă el poate repara de sine stătător dauna cauzată. Aceasta

nu exclude situația în care părinții sunt de acord, la înțelegere cu partea vătămată, să repara dauna cauzată.[8, p.122-123]

Repararea daunei poate avea loc și prin efectuarea lucrărilor de restabilire, reparație de către minor, prestarea anumitor servicii. În aceste cazuri, instanța trebuie să țină cont atât de capacitățile fizice, cât și de abilitățile de muncă ale minorului.[7, p. 22-23]

Alin. 4, art.291 Cod de executare al RM prevede că hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea minorului de a repara prejudiciile cauzate, ca măsură de constrîngere, se transmite spre executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului. În termen de 5 zile, organul de probațiune informează instanța de judecată despre executarea hotărîrii sau, după caz, procurorul despre executarea ordonanței.

Obligarea minorului de a urma un curs de tratament medical de reabilitare psihologică, prevăzută la art. 104, alin.1, lit.d CP al RM, măsura dată, care poartă un caracter mixt, complex educativ-curativ, se ia față de minorii, ale căror deficiențe fizice sau psihice, inadaptabilitate socială, traumă psihică, rezultate din comiterea infracțiunii sau cauzate de mediul lor de viață, împiedică formarea normală a personalității lor. Măsura dată nu este privativă de libertate și se aplică atunci când tratamentul medical poate fi efectuat și în condiții de aflare a minorului la libertate.[14, p.39]

Alin. 5, art. 291 Cod de executare al RM prevede că hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea minorului de a urma cursul de reabilitare psihologică, ca măsură de constrîngere, se transmite organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului și care asigură controlul executării de către minor a măsurii respective. În termen de 5 zile de la finalizarea cursului de reabilitare psihologică, organul de probațiune informează cu privire la aceasta instanța de judecată sau, după caz, procurorul, anexînd rezultatele tratamentului.

Următoarea măsură de constrîngere cu caracter educativ considerăm că este una foarte importantă, deoarece minorului, în urma aplicării acestei măsuri, este realizat scopul de reeducare și reintegrare acestuia în societate, astfel aceasta fiind:

Internarea minorilor, de către instanța de judecată, într-o instituție specială de învățămînt și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare, cu actualele modificări survenite în Codul penal al RM a fost înlocuită cu măsura educativă privind **obligarea minorului de a urma cursul de învățămînt obligatoriu** prevăzută la art.14, alin.1, lit.e CP al RM.

Instituții speciale de învățămînt și de reeducare și instituții curative și de reeducare nu mai există, iar înființarea acestora în viitor ar fi în contradicție cu principiul educației incluzive. Ultima instituție de acest gen - Școala internat specială pentru copii cu devieri de comportament din s. Soloneț, r-nul Soroca a fost lichidată începînd din 1 ianuarie 2011, conform Hotărîrii Guvernului nr. 1183 din 22 decembrie 2010. În atare situație se impune revizuirea măsurilor educative din legislația penală în scopul dezvoltării și sporirii eficienței aplicării acestora, precum și consolidarea rolului probațiunii la resocializarea și reintegrarea minorilor.

Legislația națională prevede că învățămîntul general este obligatoriu, însă fără a stabili anumite responsabilități direct minorilor aflați în conflict cu legea penală. Ținînd cont de recomandările Studiului cu privire la evaluarea cadrului normativ și a practicii în domeniul justiției pentru copii în Republica Moldova și de importanța măsurilor de constrîngere cu caracter educativ aplicate minorilor, apare necesitatea completării acestor măsuri cu propunerile indicate. Nerespectarea obligațiilor

stabilite vor atrage consecințe directe asupra minorului liberat de răspundere penală, fapt ce va duce la creșterea gradului de responsabilitate a acestuia. [15, accesat 24.05.2017, ora 21:35]

Prin urmare, Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014 art. 12, alin.2, prevede că obligativitatea frecventării învățământului obligatoriu încetează la vârsta de 18 ani, iar alin.3 stabilește că responsabilitatea școlarizării obligatorii a copiilor cu vârsta de până la 16 ani revine părinților sau altor reprezentanți legali și autorităților administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea.

Alin. 6, art. 291 din Codul de executare al RM prevede că hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea minorului de a urma cursul de învățământ obligatoriu se transmite organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului și care asigură controlul executării de către minor a măsurii de constrîngere respective. În termen de 5 zile de la absolvirea cursului de învățământ obligatoriu, organul de probațiune informează cu privire la aceasta instanța de judecată sau, după caz, procurorul.

Totodată, aplicarea acestei măsuri de constrîngere cu caracter educativ este binevenită, deoarece odată ce minorul este obligat să umezeze cursul de învățământ obligatoriu se va atinge scopul de educare și reintegrare a minorului în societate și preveniri săvîrșiri de noi infracțiuni.

Reeducarea minorului înseamnă, îndeosebi formarea unor drepturi și trăsături de caracter și de atitudini sociale, pe care la rîndul lor, se grefează buna conduită și reintegrarea în societate. Prin educare și reeducare se dezvoltă trăsături de caracter, cum sunt: cinstea, respectul față de alți oameni, deprinderea de a munci, respectul față de muncă și față de bunurile altuia sau cele publice, respectul față de normele de conduită social și morală [12, p.249].

Următoarea măsură de constrîngere cu caracter educativ este **obligarea minorului să participe la un program probațional**, prevăzută la art.104, alin.1, lit.f din CP al RM.

Programele probaționale includ programe de corecție a comportamentului social și de reintegrare socială. Cele de corecție a comportamentului constau în modificarea comportamentului, viziunilor și capacităților care au condus la săvîrșirea infracțiunilor, iar cele de reintegrare socială - în redobîndirea capacităților de a soluționa problemele vieții sociale cotidiene. [15, accesat 24.05.2017, ora 21:55]

Alin. 6¹, art. 291 din Cod de executare al RM prevede că hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea minorului de a participa la un program probațional se transmite organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului și care asigură controlul executării de către minor a măsurii de constrîngere respective. În termen de 5 zile de la finalizarea programului probațional, organul de probațiune informează cu privire la aceasta instanța de judecată sau, după caz, procurorul.

Potrivit art.104, alin.4 din CP al RM, în cazul eschivării sistematice a minorului de la măsurile de constrîngere cu caracter educativ, la propunerea organului de stat specializat, procurorul anulează măsurile aplicate și trimite cauza în instanța de judecată, iar în cazul în care măsurile respective au fost stabilite de către instanța de judecată, aceasta le anulează și dispune trimiterea cauzei penale la procuror sau, după caz, stabilește o pedeapsă prevăzută de lege pentru fapta săvîrșită.

Alin. 5 al aceluiași articol din CP al RM specifică faptul că măsurile de constrângere cu caracter educativ se aplică minorilor pînă la atingerea majoratului, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvîrșite.

În urma analizei normelor citate mai sus ajungem la concluzia că statul prin penală, astfel oferindu-le o șansă de integrare în societate și o lecție pentru viitor.

Din practică s-a demonstrat faptul că, la o parte din inculpații minori, liberarea de răspundere penală a avut un impact pozitiv, a dus la corectarea acestora ei pot servi ca exemplu pentru semenii lor.

Deci, spre deosebire de liberarea de pedeapsă penală, răspunderea penală prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ nu a lăsat să subziste vreo consecință penală, neconstituind antecedente penale față de persoana asupra căreia s-a aplicat.

La judecarea cauzelor penale cu implicarea minorilor, o atenție deosebită trebuie să atragem asupra personalității acestora și mediului în care au fost educați, inclusiv asupra faptului dacă liberarea de răspundere penală și aplicarea măsurilor cu caracter educativ ar atinge scopul pedepsei penale și ar duce la reeducarea acestora.

Ca urmare a celor relatate, considerăm că ori de cîte ori legea ne permite oferirea unei șanse minorului pentru corectare fără de aplicare a pedepsei penale, opinăm că normele citate mai sus urmează să fie aplicate în strictă conformitate cu legislația RM în vigoare, deoarece prin prisma legislației internaționale, naționale, minorilor li se acordă un statut special, o protecție juridică deosebită, mai mult ca atît, odată ce Republica Moldova a semnat Convenția cu privire la Drepturile Copilului urmează ca organele de drept să-și asume responsabilitatea aplicînd și principiul umanismului la examinarea proceselor în care sunt vizați minori.

Bibliografie:

Acte normative și practică judiciară:

1. Convenția ONU Cu privire la Drepturile Copilului, Semnată de RM prin Hotărîrea Nr.408 din 12.12.1990
2. Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2002, republicat: Monitorul Oficial al RM nr.72-74/195 din 14.04.2009, Monitorul Oficial al RM nr.128-129/1012 din 13.09.2002
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14.03.2003, republicat: Monitorul Oficial al RM nr. 248-251/699 din 05.11. 2013, Monitorul Oficial al RM nr.104-110/447 din 07.06.2003
4. Codul de executare al Republicii Moldova, nr.443 din 24.12.2004, republicat: Monitorul Oficial al RM nr.214-220/704 din 05.11.2010, Monitorul Oficial al RM nr.34-35/112 din 03.03.2005
5. Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014, publicat 24.10.2014 în Monitorul Oficial Nr. 319-324 art Nr : 634, data intrării în vigoare 23.11.2014
6. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii nr.39 din 22.11.2004
7. IRP, UNICEF, "Respectarea drepturilor minorilor în locurile de detenție. Raport de monitorizare.", Chișinău, 2005
8. Codul penal al Republicii Moldova. Comentariu, Chișinău, 2003

Manuale, monografii, reviste:

9. Borodac A, Bujor V, Brînză S, Florea V, Lungu V, Macari I, *Drept penal Partea Generală* Chișinău 1994, ISBN 5-376-01847-4
10. Bulai C. *Manual de Drept penal Partea Generală*, România, Editura "ALL EDUCAȚIONAL", ISBN 973-9229-74-3
11. Dolea I, Roman D, Sedlețchi I, Vîzdoagă T, Cerbu A, Ursu S, *Drept Procesual penal*, Editura „Cartier”, ISBN 9975-79-343-6
12. Oancea I, *Drept Executorial penal*, București 1996, Editura ALL, ISBN 973-571-146-X
13. Pop O, Rusu V. *Minorul și Justiția penală*, Chișinău 2006, Editura "Pontos", ISBN 978-9975-72-002-1
14. Rotari O. *Delincvența Juvenilă: probleme actuale și căi de soluționare*, Chișinău, 2010, Tipogr. Foxtrot SRL, ISBN 978-9975-101-23-3

Surese electronice:

15. http://www.justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/proiecte_spre_examinare/2016/februarie/NOTA_finala.pdf

S U M A R:

Partea I. CONSILIUL UNIUNII AVOCAȚILOR. HOTĂRÂRI

HOTĂRÂRILE Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova adoptate la 11 mai 2017	1
---	---

Partea II. COMISIA DE LICENȚIERE A PROFESIEI DE AVOCAT. HOTĂRÂRI

Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 10 mai 2017	3
Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 19 mai 2017	7
Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 26 mai 2017	10
Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 mai 2017	12
Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 30 mai 2017	13

Partea III. COMISIA PENTRU ETICĂ ȘI DISCIPLINĂ. DECIZII

Decizia din 5.05.2017 în <i>cauza disciplinară intentată avocatului Pîrvan Dumitru</i>	14
--	----

PARTEA IV. ARTICOLE. COMENTARIIL. CERCETĂRI

Rodica CHISTRUGA, Andrei BOTNARI. Liberarea de răspundere penală a minorilor ca metodă de reeducare și reintegrare socială	18
--	----

Orice articol publicat reflectă punctul de vedere al semnatarului și nu coincide neapărat cu cel al redacției.

